

Sever Pop †

Belgiassa Leuvenin (Louvainin) kaupungissa kuoli 17. helmikuuta 1961 sikäläisen katolisen yliopiston professori, Kansainvälisen murteentutkimuskeskuksen (Centre International de Dialectologie près l'Université Catholique de Louvain) johtaja Sever Pop 59-vuotiaana.

Professori Pop oli romanialainen (syntynyt Transsilvaniassa 27. 7. 1901), ja hänet nimitettiin v. 1940 Bukarestin yliopiston romanian kielen ja sen murteiden tutkimuksen varsinaiseksi professoriksi. Hän oli opiskellut romanistiikkaa mm. tunnettujen tutkijain J. Gilliéronin, A. Meillet'n, L. Gauchat'n ja J. Judin johdolla ja harjoittanut kansanmurteiden tutkimusta Ranskassa, Kataloniassa ja Italiassa. Erikoisalaltaan hän julkaisi useita huomattavia teoksia, mm. tutkimuksen romanian murteiden hevossanastosta (1928) ja päimenten sanastosta (1938) sekä ennen kaikkea kaksi osaa Romanian kieliatlasta (Atlasul linguistic român, Bukarest 1938 ja 1942); nämä käsittävät yhteensä 302 karttaa käsittepiireittäin järjestettyinä, ja niiden aineiston oli tekijä itse kerännyt kenttätyöllään 7 vuoden kuluessa noin 300:sta Romanian kunnasta. Muistettava on myös hänen Sveitsissä julkaistu n. 450-sivuinen ranskankielinen romanian kielioppinsa.

Toisen maailmansodan aikana Pop (v:sta 1941) toimi Roomassa sikäläisen Romanian instituutin apulaisjohtajana ja siirtyi sodan jälkeen (1948) Belgiaan. Sinne hän v. 1951 sai perustetuksi etevää järjestelykykyä osoittaan mainitun murteentutkimuskeskuksen sekä sille v. 1952 kansainvälisen kielitieteellisen aikakauskirjan *Orbis*, Bulletin international de documentation linguistique, jota tähän

mennessä on ilmestynyt 9 vankkaa niddettä. Jo vähää aikaisemmin prof. Pop oli saanut julkisuuteen toimittamansa tärkeän käsikirjan *La Dialectologie*, aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistiques (Louvain 1950, 2 osaa, yht. n. 1400 s. ja 77 kuvaliitettä), joka on tähän asti laajin maailman eri kielten murteiden tutkimuksen saavutuksia ja menetelmiä yksityiskohtaisesti esittelevä teos. Mainittakoon, että tässä todella kansainvälisessä suurteoksessa samoin kuin *Orbis*-aikakauskirjassa on huomattavasti edusteilla myös suomen ja sen sukukielten tutkimus, jota kohtaan prof. Pop tunsi vireätä kiinnostusta ehkä jo senkin takia, että hän transsilvalialaisena itse osasi hyvin unkaria.

Sever Popin elämän eräänlaiseksi ulkonaiseksi huippukohdaksi muodostui hänen aloitteestaan pidetty ja hänen itse organisoimansa »ensimmäinen kansainvälinen yleisen murteentutkimuksen kongressi» Leuvenissä ja Brysselissä 21.—27. elokuuta 1960. On vaikea kuvitella suurta kansainvälistä kongressia, joka olisi siinä määrin yhden ainoan voimakkaan persoonallisuuden leimaama kuin oli mallikelpoisesti hoidettu Belgian kokous. Tuo uraa uurtava dialektologien katselmus yhdessä professori Sever Popin muiden organisatoristen saavutusten ja hänen pysyvääarvoisten julkaisujensa kanssa on nostanut hänen nimensä kauriiniseen kansainväliseen kuuluisuuteen. Tämä jalo Romanian poika jos kuka kuuluu niihin traagisen aikamme ihailtaviin tiedemies-maanpakolaisiin, jotka ovat kyenneet raskaan henkilökohtaisen radoillisuutensa (käyttääkseni Agricolan sanaa) muuntamaan siunaukseksi lähimmäisilleen ja koko ihmiskunnalle.